

Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad Introduction to Caring Science with focus on Nursing

15 högskolepoäng

15 credits

Ladokkod: B1SI01

Revision: 13.0

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom vård- och polisarbete 2024-11-05

Gäller från: VT 2025

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (GIN)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet + Matematik 2a eller Matematik 2b eller Matematik 2c, Naturkunskap 2 och Samhällskunskap 1b eller Samhällskunskap 1a1 + 1a2

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen inleds med en introduktion till högskolestudier och sjuksköterskeprogrammet med utgångspunkt i lokala, nationella och internationella styrdokument. Sjuksköterskeprofessionen och vårdvetenskapens utveckling och framväxt studeras. En grundläggande kartläggning ges kring vetenskaplig teoribildning där vetenskapsteoretiska grundbegrepp presenteras. Vårdvetenskapens centrala begrepp och teorier introduceras, där patientperspektivet är centralt. En teoretisk referensram till vårdandets etik läggs genom att introducera centrala etiska teorier, värden och normer.

För lärande och pedagogisk modell används reflektion. Reflektion som begrepp och företeelse är i fokus för lärandet och vårdandets didaktik. Ett samhällsperspektiv på människa, hälsa och vård introduceras genom begrepp och teorier som belyser kultur, genus, mänskliga rättigheter och våld i nära relationer.

Lagstiftning och andra styrfaktorer som reglerar samhällets vård studeras. Grunderna för sjuksköterskans patientnära ledarskap i vårdandet behandlas. Teamsamverkan med andra professioner, ett interprofessionellt lärande introduceras. I kursen belyses även hållbarhetsperspektiv i relation till sjuksköterskeprofessionen och vårdandet. Grunderna i informationssökning och informationskompetens samt akademiskt skrivande introduceras.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 redogöra för sjuksköterskeprofessionens utveckling,
- 1.2 redogöra för innebörden i de vårdvetenskapliga begreppen patient, patientperspektiv, hälsa, lidande och vårdande,
- 1.3 redogöra för sjuksköterskans ansvars- och kompetensområden,
- 1.4 redogöra för relevanta lagar som reglerar hälso- och sjukvård samt socialtjänst,
- 1.5 redogöra för huvuddragen i vetenskaplig teoribildning,
- 1.6 redogöra för innebörden i hållbar utveckling utifrån ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv i relation till sjuksköterskans kompetensområde,
- 1.7 visa kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer,
- 1.8 redogöra för etiska teorier i relation till vårdande,
- 1.9 visa kunskap om olika professioner i vårdande sammanhang samt förståelse för teamsamverkan med sjuksköterskor,
- 1.10 redogöra för genus, intersektionalitet och normer i vårdande sammanhang.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 tillämpa grunder i informationssökning,

2.2 tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt vid användning av forskning,
2.3 skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses.

3. *Värderingsförmåga och förhållningssätt*

- 3.1 reflektera kring patientperspektiv, hälsa, lidande och vårdande,
- 3.2 reflektera över normer, genus och intersektionalitet i ett vårdande sammanhang,
- 3.3 reflektera över vårdetiska ställningstaganden och dilemman i ett vårdande sammanhang,
- 3.4 reflektera över social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling och dess betydelse för människors hälsa samt sjuksköterskans ansvar.

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- reflektionsseminarier
- workshop

Viss undervisning kan ske på distans vilket förutsätter att studenten har tillgång till internetansluten dator med webbkamera och hörlurar.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Reflektionsseminarium 1: Människan som patient

Lärandemål: 1.2, 3.1

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Reflektionsseminarium 2: Hälsa, välbefinnande och lidande

Lärandemål: 1.2, 3.1

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Reflektionsseminarium 3: Vårdande

Lärandemål: 1.2, 3.1

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Reflektionsseminarium 4: Sjuksköterskeprofessionens historiska utveckling och vårdkultur

Lärandemål: 1.1, 1.2, 3.1

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Workshop, sjuksköterskans ansvar och kompetensområde

Lärandemål: 1.3, 1.4, 1.6, 1.9, 1.10, 3.1, 3.2, 3.4

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Skriflig inlämningsuppgift: Vårdandets etik och akademiskt skrivande

Lärandemål: 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 2.3, 3.3

Högskolepoäng: 3

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Skriflig inlämningsuppgift: Vårdvetenskapliga begrepp och akademiskt skrivande

Lärandemål: 1.2, 1.3, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.4

Högskolepoäng: 3

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Tentamen

Lärandemål: 1.5, 2.2, 2.3

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

För betyget Godkänd på hel kurs krävs minst godkänt betyg på samtliga moment. För betyget Väl Godkänd krävs dessutom Väl Godkänt på Skriftlig inlämningsuppgift: Vårdandets etik och akademiskt skrivande, Skriftlig inlämningsuppgift: Vårdvetenskapliga begrepp och akademiskt skrivande samt Tentamen.

Varje teoretisk examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första tentamenstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade uppsamlingstentamen, erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin. Reflektionsseminarium erbjuds endast 3 gånger inom ett år samt ytterligare två gånger när tillfälle ges. Därefter följs den kursplan och kurslitteratur som är aktuell på samma sätt som ovan.

Student som underkänds två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

(fr.o.m. GSJUK23v)

Arman, M., Dahlberg, K. & Ekebergh, M. (red.) (2022). *Teoretiska grunder för vårdande*. 2 uppl., Liber. ca 200 s.

Berglund, M. & Ekebergh, M. (red.) (2019). *Reflektion i lärande och vård: en utmaning för sjuksköterskan*. 2 uppl., Studentlitteratur. Ca 80 s.

Dahlborg, E. & Tengelin, E. (red.) (2022). *Jämlig vård: normmedvetna perspektiv*. 2 uppl., Studentlitteratur. ca 80 s.

FN (2015). *Globala målen för hållbar utveckling*. [återfinns elektroniskt].

Heimer, G., Björck, A. Albért, U. & Haraldsdotter, Y. (red.) (2019). *Våldsutsatta kvinnor: samhällets ansvar*. 4 uppl., Studentlitteratur. ca 175 s.

Leksell, J. & Lepp, M. (red.) (2019). *Sjuksköterskans kärnkompetenser*. 2 uppl., Liber. Ca 30 s.

Sandman, L. & Kjellström, S. (2024). *Etikboken: etik för vårdande yrken*. 3 uppl., Studentlitteratur. 406 s.

SFS 2001: 453. *Socialtjänstlag*. Socialdepartementet. [återfinns elektroniskt]

SFS 2017: 30. *Hälso- och sjukvårdslag*. Socialdepartementet. [återfinns elektroniskt]

Språkrådet (2017). *Svenska skrivregler*. Liber. Finns som E-bok.

Svensk sjuksköterskeförening (2021). *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor*. [återfinns elektroniskt.]

Svensk sjuksköterskeförening (2024). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska*. Svensk sjuksköterskeförening.[återfinns elektroniskt].

Thurén, T. (2019). *Vetenskapsteori för nybörjare*. 3 uppl., Liber. 192 s.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning 180 hp.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll. Otillåten användning av AI-verktyg/genererad text, tillåten användning utan korrekt hänvisning och/eller i syfte att vilseleda, betraktas som försök till vilseledande vid examination och anmäls som ett disciplinärende.